

**Hallituksen esitys Eduskunnalle ETA-sopimuksen pöytäkirjan
31 muuttamista koskevan ETA:n sekakomitean päätöksen N:o
10/94 hyväksymisestä.**

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi ETA-sopimuksen pöytäkirjan 31 muuttamista koskevan ETA:n sekakomitean päätöksen N:o 10/94, jolla Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen (ETA-sopimus) piiriin lisätään EY:n tutkimuksen neljättä puiteohjel-

maa koskeva Euroopan yhteisöjen säädös. ETA:n sekakomitean päätös tulee voimaan voimaan 1 päivänä marraskuuta 1994, jos kaikki ETA-sopimuksessa edellytetyt ilmoitukset on asianmukaisesti tehty ETA:n sekakomitealle.

YLEISPERUSTELUT

1. Nykytila ja ehdotetut muutokset

EY:n tutkimuspolitiikan päätavoitteet on määritelty Euroopan yhteisön perustamissopimuksessa. Maastrichtin sopimuksella tehtyjen muutosten jälkeen ne ovat:

a) teollisuuden kansainvälisen kilpailukyvyn ja sen tieteellis-teknisen perustan vahvistaminen;

b) elämän laadun kohottaminen; sekä

c) tieteellis-tekninen tuki liikennettä, ympäristöä, maataloutta, sisämarkkinoita ja telepolitiikkaa koskeville sekä muille EY:n toimivaltaan kuuluville alueille.

EY:n tutkimuspolitiikka perustuu EY:n perustamissopimuksen 130 f-130 p artiklaan. Tutkimuspolitiikka on EY:ssä luonteeltaan yhteisöpolitiikkaa, eikä aiheuta velvoitteita kansallisen tason lainsäädäntöön.

Suunnittelun pohjana EY:n tutkimuspolitiikassa toimii puiteohjelma (framework programme), jossa ministerineuvosto yhteispäätöksellä Euroopan parlamentin kanssa määrittää päälinjat 4—5 vuoden jaksolle sekä päättää puiteohjelman suorittamiseen EY:n budjetista tarvittavasta panostuksesta. Puiteohjelma koostuu alakohtaisista tutkimusohjelmista, jot-

ka jakautuvat projekteihin. Tällä hetkellä on meneillään EY:n kolmannen puiteohjelman viimeinen vuosi.

Neljäs puiteohjelma on hyväksytty 26 päivänä huhtikuuta 1994 Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksellä N:o 1110/94/EY. Päätöksen pääkohdat on selostettu ehdotuksen liitteessä 1. Neljännen puiteohjelman toteuttaminen on jo aloitettu. Neljäs puiteohjelma on edeltäjiään kattavampi, sillä se sisältää kaikki tutkimus- ja kehittämistoimintaan liittyvät EY:n aktiviteetit ehdotuksen liitteen 2 mukaisesti.

Suomi on määrätietoisesti laajentanut ja syventänyt tutkimuksellista yhteistyötä EY:n kanssa koko sen ajan, kun EY:n nykytuotoinen tutkimuspolitiikka on ollut olemassa. Suomi on osallistunut projektiyhteistyön pohjalta EY:n tutkimuksen puiteohjelmiin vuodesta 1987 lähtien EY:n ja Suomen välisen tutkimusyhteistyön puitesopimuksen (SopS 49/1987) perusteella. Yhteistyötä on syvennetty eräiden yksittäisten tutkimusohjelmien kohdalla, joissa Suomi on solminut kahdenvälisen sopimuksen EY:n kanssa. Tällöin suomalaisilla on ollut parempi mahdollisuus vaikuttaa tutkimusohjelmien sisältöön ja hallintoon. Suomalaisten yri-

tysten, tutkimuslaitosten ja korkeakoulujen osallistuminen eurooppalaiseen tutkimusyhteistyöhön on tasaisesti kasvanut.

ETA-sopimuksen (pöytäkirja 31, artikla 1) mukaan ETA/EFTA-maat osallistuvat EY:n meneillään olevan kolmannen puiteohjelman suoritukseen samoin oikeuksin ja velvollisuuksin kuin EU:n jäsenmaat, lukuunottamatta päätöksentekoa. ETA-sopimuksen mukaan Suomi pääsee osallistumaan myös tutkimustoiminnan hallintoon EY:n komissiota näissä asioissa avustavissa komiteoissa. EURATOM-peruskirjan mukaiset ydinenergia-alan tutkimusohjelmat (fuusio- ja fissio-ohjelmat) eivät kuulu ETA-sopimuksen piiriin. Vasta mahdollinen EU:n jäsenyys avaa ovet varsinaiseen päätöksentekoon.

Koko puiteohjelman käsittävä yhteistyösopimus osana ETA-sopimusta oli luonteva jatke yhteistyölle ja antoi sille entistä vankemmat puitteet. Sen myötä suomalaisten mahdollisuudet vaikuttaa myös eurooppalaisen tutkimuksen suuntaamiseen ovat kasvaneet. Jo neuvoteltaessa ETA-sopimuksesta kaikki EFTA-maat pitivät selvänä, että tutkimusyhteistyö jatkuu vähintään samassa laajuudessa myös siinä vaiheessa, kun EY:n tutkimuspolitiikka siirtyy puiteohjelmasta seuraavaan. Myös EU:n ja ETA/EFTA-maiden tutkimusministerit ovat olleet asiasta yksimielisiä.

Neljännän puiteohjelman liittäminen ETA-sopimukseen olisi luonnollinen jatko nykyiselle sopimukselle. Suomen tutkimushallinto on pitänyt tärkeänä, että Suomi pääsee mukaan osallistumaan täysimääräisesti ja heti alusta alkaen neljänteen puiteohjelmaan. Muussa tapauksessa suomalaisille yrityksille, tutkimuslaitoksille ja yksittäisille tutkijoille aiheutuu EY:n tutkimukseen osallistumisessa vahingollinen katkos.

2. ETA:n sekakomitean päätöksen pääkohdat

ETA:n sekakomitea on 12 päivänä elokuuta

1994 tehnyt päätöksen N:o 10/94 (ehdotuksen liite 3) ETA-sopimuksen pöytäkirjan 31 artiklan 1 muuttamisesta niin, että EFTA-valtiot osallistuvat neljännen puiteohjelman täytäntöönpanoon 1 päivästä tammikuuta 1994 osallistumalla sen erityisohjelmiin. Päätöksen mukaan EFTA-valtiot osallistuvat toiminnan rahoitukseen ETA-sopimuksen artiklan 82 kohdan 1 alakohdan a mukaisesti. EFTA-valtiot osallistuvat täysimääräisesti kaikkien niiden EY:n komiteoiden työskentelyyn, jotka avustavat EY:n komissiota toiminnan johtamisessa, kehittämisessä ja täytäntöönpanossa. Päätöksen mukaan EFTA-valtioiden edustajat osallistuvat lisäksi tieteen ja tekniikan tutkimuskomitean (CREST) ja muiden EY:n komiteoiden, joiden asiantuntemusta komissio käyttää hyväksi tällä alalla, työhön siinä laajuudessa kuin se on tarpeen tämän yhteistyön hyvän toimivuuden kannalta.

3. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Neljännän puiteohjelman kokonaisbudjetti on 12,3 miljardia ECUa, josta EURATOM-sopimuksen piiriin kuuluvien ohjelmien osuus on 1254 miljoonaa ECUa. EFTA-valtioiden osallistumista toiminnan rahoitukseen koskevat yksityiskohtaiset määräykset ovat ETA-sopimuksen pöytäkirjan 32 artiklan 1 alakohdassa 6. Suomen maksusitoumukset, poislukien EURATOM-peruskirjan perusteella tehtävä tutkimus, ovat vuosille 1995—1998 yhteensä 928 miljoonaa markkaa taulukon 1 mukaisesti. Suomen puiteohjelmamaksut palautuvat suomalaisille yrityksille, tutkimuslaitoksille ja yliopistoille siinä suhteessa kuin ne osallistuvat puiteohjelmien alaisiin ohjelmiin. Johtuen EY-tutkimuksen monet hallinnon alat kattavasta laajuudesta on tarkoituksenmukaista, että Suomen osallistumismaksut budjetoidaan keskiteysti. Esityksellä ei ole organisatorisia vaikutuksia.

Vuosi	EU:n budjetin sitoumus- määrärahat (MECU)	EFTA-osuus (%)	Suomen osuus EFTA- maksuista (%)	Suomen osuus sitoumus- määrärahoista (MECU)	ECUn kurssi	Suomen osuus sitoumusmäärä- rahoista milj. mk
1994	p.m.	0	20,65	0	6,2 mk	0
1995	2392 ¹	8,73 ¹	17 ²	35,5	6,2 mk	220
1996	3080 ²	8,50 ²	16 ²	41,9	6,2 mk	260
1997	2774 ²	8,60 ²	15 ²	35,8	6,2 mk	222
1998	2800 ²	8,70 ²	15 ²	36,5	6,2 mk	226
YHT.	11046			149,7		928

¹ Lähde: EU-budjettiluonnos 1995, EFTA-maksupohja

² Arvio

Taulukko 1

4. Asian valmistelu

Eduskunnan suuri valiokunta käsitteli asiaa 9 päivänä kesäkuuta 1994 yhdentymisasian ennakkokäsittelyssä (Y 2). Suuren valiokunnan kannanoton (valiokunnan kokous n:o 4/1994 vp) mukaan on perusteltua, että puiteohjelma saatetaan osaksi ETA-sopimusta heti ohjelman alusta lähtien. ETA:n sekakomitean päätöksen hyväksymistä koskeva hallituksen esitys on valmisteltu kauppa- ja teollisuusministeriössä.

5. Voimaantulo

ETA:n sekakomitean päätös on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä marraskuuta 1994, edellyttäen, että ETA-sopimuksen 103 artiklan tarkoittamat ilmoitukset on asianmukaisesti tehty tätä ennen.

Helsingissä 30 päivänä syyskuuta 1994

6. Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus

ETA:n sekakomitean päätöksestä aiheutuu valtiolle vuotuisia menoja, jotka sitovat eduskunnan budjettivaltaa niin, että se valtiosäännön mukaan edellyttää eduskunnan hyväksymistä.

Edellä olevan perusteella ja hallitusmuodon 33 §:n mukaisesti esitetään,

että eduskunta hyväksyisi Brysselissä 12 päivänä elokuuta 1994 ETA-sopimuksen pöytäkirjan 31 artiklan 1 muuttamisesta tehdyn ETA:n sekakomitean päätöksen N:o 10/94 määräykset, siltä osin kuin ne vaativat Eduskunnan suostumusta.

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Kauppa- ja teollisuusministeri Seppo Kääriäinen

Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksen N:o 1110/94/EY pääasiallinen sisältö

Päätös sisältää 4 artiklaa ja 4 liitettä. Seuraavassa on lyhyesti kuvattu artiklojen sisältö. Päätöksen liite I sisältää neljännen puiteohjelman aktiviteetit. Liitteet II-IV sisältävät tutkimusohjelmien valintakriteerit, tieteellis-tekniset tavoitteet sekä yhteisön rahallisen osallistumisen säännöt.

Artiklassa 1 määritetään puiteohjelman volyymi. Artiklan mukaan yhteisön neljäs puiteohjelma toteutetaan vuosina 1994—1998. Puiteohjelma sisältää kaiken yhteisötasolla suoritettavan tutkimuksen, mukaanlukien demonstraatiohankkeet. Yhteisö osallistuu neljännen puiteohjelman rahoitukseen 11 046 MECU:lla siten, että vuosille 1994—1996 varataan 5472 MECUa ja vuosille 1997—1998 5574 MECUa. Viimeistään 30.6.1996 Euroopan parlamentti ja neuvosto tarkistavat, onko puiteohjelman kokonaisbudjettia tarpeen kasvattaa yhteensä enintään 11,641 MECUun, kun otetaan huomioon unionin taloudellinen tilanne sekä tutkimuksen vaikutus unionin kilpailutilanteeseen.

Puiteohjelma jakaantuu neljään eri aktiviteettiin.

Artikla 2 määrittelee puiteohjelman toteutustavat. Artiklan mukaan puiteohjelman aktiviteetit toteutetaan erillisillä tutkimusohjelmilla. Kullekin tutkimusohjelmalle määritetään sen tavoitteet, toteutussäännöt, kesto sekä ohjelman käytettävissä olevat varat. Unionisopimus mahdollistaa myös muun tyyppisiä puiteohjelman toteutustapoja kuin em. tutkimusohjelmat.

Artikla 3 määrittelee rahoitussäännöt. Artiklan mukaan yhteisön rahallinen osallistuminen neljänteen puiteohjelmaan määräytyy yhteisön rahoitussääntöjen mukaisesti.

Artikla 4 määrittelee puiteohjelman arviointiin ja raportointiin liittyvät ohjeet. Artiklassa määrätään, että komission tulee jatkuvasti ja systemaattisesti seurata neljännen puiteohjelman kehittymistä asetettujen kriteereiden ja muuttuvien olosuhteiden valossa, erityisesti ottaen huomioon taloudellisen ja sosiaalisen koheesion yhteisössä sekä asetetut tieteellis-tekniset tavoitteet sekä tehdä näiden perusteella tarpeelliset johtopäätökset ja toimenpiteet.

Komission tulee antaa jokaisen vuoden alussa sekä Euroopan parlamentille että neuvostolle kertomus edellisen vuoden toiminnasta ja tulosten levittämisestä tutkimuksen ja teknologian kehittämisen alalla sekä kuluvan vuoden työohjelman.

Riippumattomien asiantuntijoiden johdolla toteutetaan ulkopuolinen arviointi yhteisön aktiviteettien johtamisesta ja edistymisestä arviointia edeltävien viiden vuoden osalta. Komission tulee raportoida tästä arvioinnista Euroopan parlamentille, neuvostolle ja talous- ja sosiaalikomitealle ennenkuin se tekee ehdotuksensa viidenneksi puiteohjelmaksi.

Myös tutkimusohjelmia tulee seurata systemaattisesti ja riippumaton arviointi tulee suorittaa kunkin tutkimusohjelman päättymisen jälkeen.

EY:n tutkimuksen neljännen puiteohjelman (1994—1998) aktiviteetit

	MECU
ENSIMMÄINEN AKTIVITEETTI	9 432
Tieto- ja teleteknologia	3 405
— telematiikka	843
— teleteknologia	630
— tietotekniikka	1 932
Teolliset teknologiat	1 995
— valmistus- ja materiaalitekniikka	1 707
— mittaus ja testaus	288
Ympäristö	1 080
— ympäristö ja ilmasto	852
— meritiheet	228
Biotieteet	1 572
— bioteknologia	552
— biolääketiede	336
— agritutkimus	684
Muu kuin ydinenergiatutkimus	1 002
Liikenne	240
Sosio-ekonominen tutkimus	138
TOINEN AKTIVITEETTI	
Kansainvälinen yhteistyö	540
KOLMAS AKTIVITEETTI	
Tulosten hyödyntäminen	330
NELJÄS AKTIVITEETTI	
Tutkijaliikkuvuus ja -koulutus	744
YHTEENSÄ	11 046*

* Euratom-sopimuksen piiriin kuuluvat ohjelmat yht. 1.254 MECU, jolloin koko neljännen puiteohjelman loppusumma on 12.300 MECU. ETA:n sekakomitean päätös N:o 10/94 ei koske EURATOM-ohjelmiin osallistumista.

**EUROOPAN TALOUSALUEESTA TEHTY SOPIMUS
ETA:N SEKAKOMITEA***Liite 3***ETA:n SEKAKOMITEAN
PÄÄTÖS
N:o 10/94
tehty 12 päivänä elokuuta 1994,**

yhteistyöstä muilla kuin neljän vapauden alaan kuuluvilla erityisalueilla tehdyn ETA-sopimuksen pöytäkirjan 31 muuttamisesta

ETA:N SEKAKOMITEA, joka

ottaa huomioon Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen, sellaisena kuin se on tarkistettuna mainitun sopimuksen tarkistamisesta tehdyllä pöytäkirjalla, jäljempänä 'sopimus', ja erityisesti sen 86 ja 98 artiklan,

sekä katsoo, että

yhteisön kolmannen puiteohjelman (1990—1994)¹ täytäntöönpanoa sen erityisohjelmien kautta koskeva yhteistyö tutkimuksen ja teknologisen kehittämistyön alalla perustuu sopimuksen pöytäkirjassa 31 olevaan 1 artiklaan.

on aiheellista laajentaa tätä yhteistyötä koskemaan yhteisön neljännen puiteohjelman (1994—1998)² täytäntöönpanoa sen erityisohjelmien kautta, ja

ETA-sopimuksen pöytäkirjaa 31 olisi sen vuoksi muutettava, jotta se sallisi tämän laajennetun yhteistyön edellä mainitun neljännen puiteohjelman käyttöönottopäivämäärästä alkaen,

ON PÄÄTTÄNYT SEURAAVAA:

1 artikla

Korvataan sopimuksen pöytäkirjassa 31 oleva 1 artikla seuraavasti:

1 artikla

Tutkimus ja teknologinen kehittämistyö

1. EFTA-valtiot osallistuvat 5 kohdassa tarkoitettujen yhteisön tutkimuksen ja teknologisen kehittämistyön puiteohjelmien täytäntöönpanoon 1 päivästä tammikuuta 1994 alkaen osallistumalla sen erityisohjelmiin.
2. EFTA-valtiot osallistuvat 5 kohdassa tarkoitetun toiminnan rahoitukseen sopimuksen 82 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaisesti.
3. EFTA-valtiot osallistuvat täysimääräisesti kaikkien niiden EY:n komiteoiden työskentelyyn, jotka avustavat EY:n komissiota 5 kohdassa tarkoitetun toiminnan johtamisessa, kehittämisessä ja täytäntöönpanossa.

¹ EYVL N:o L 117, 8.5.1990, s. 28

² EYVL N:o L 126, 18.5.1994, s. 1

4. Tutkimuksen ja teknologisen kehittämistyön alalla odotettavissa olevan yhteistyön erityisen luonteen vuoksi EFTA-valtioiden edustajat osallistuvat lisäksi tieteen ja tekniikan tutkimuskomitean (CREST) ja muiden EY:n komiteoiden, joiden asiantuntemusta EY:n komissio käyttää hyväksi tällä alalla, työhön siinä laajuudessa kuin se on tarpeen tämän yhteistyön hyvän toimivuuden kannalta.
5. Tämä artikla koskee seuraavia yhteisön säädöksiä sekä niistä johdettuja säädöksiä:
 - 390 D 0221: Neuvoston päätös 90/221/ETY/Euratom, tehty 23 päivänä huhtikuuta 1990, yhteisön puiteohjelmasta tutkimusta ja teknologista kehittämistä koskevien toimien osalta (1990—1994) (EYVL N:o L 117, 8.5.1990, s. 28).
 - 394 D 1110: Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös N:o 1110/94/EY, tehty 26 päivänä huhtikuuta 1994, Euroopan yhteisön neljännessä puiteohjelmasta tutkimusta, teknologista kehittämistä ja esittelyä koskevien toimien osalta (1994—1998) (EYVL N:o L 126, 18.5.94, s. 1).
6. Edellä 5 kohdassa tarkoitetun yhteisön tutkimuksen ja teknologisen kehittämistyön puiteohjelmien alaan kuuluvien toimien arvioinnissa ja suuntaamisessa merkittäväällä tavalla uudelleen noudatetaan sopimuksen 79 artiklan 3 kohdan mukaista menettelyä.
7. Sopimus ei rajoita yhtäältä Euroopan yhteisön tutkimusta ja teknologista kehittämistä koskevien toimien puiteohjelmaan (1987—1991)¹ liittyvää kahdenvälistä yhteistyötä eikä toisaalta Euroopan yhteisön ja EFTA-valtioiden välisiä kahdenvälisiä tieteellisen ja teknisen yhteistyön puitesopimuksia, siltä osin kuin ne koskevat yhteistyötä, joka ei kuulu sopimuksen soveltamisalaan.

2 artikla

Tämä päätös tulee voimaan 1 päivänä marraskuuta 1994, jos kaikki 103 artiklan 1 kohdan mukaan vaadittavat ilmoitukset on tehty ETA:n sekakomitealle.

3 artikla

Tämä päätös julkaistaan Euroopan yhteisöjen virallisen lehden ETA-osastossa ja ETA-täydennysosassa.

Tehty Brysselissä 12 päivänä elokuuta 1994.

ETA:n sekakomitean puolesta
Puheenjohtaja

H. Hafstein

ETA:n sekakomitean sihteerit
P. K. Mannes M. Sucker

¹⁾ 387 D 0516: Neuvoston päätös 87/516/Euratom/ETY, tehty 28 päivänä syyskuuta 1987 (EYVL N:o L 302, 24.10.1987, s. 1)

